

Preventivní program

Cíle preventivního programu:

- Dlouhodobým cílem primární prevence je minimalizovat rizikové chování žáků, a to prostřednictvím ovlivňování postojů a chování žáků, vytváření pocitu úspěšnosti a potřeby a z toho plynoucí schopnosti čelit tlaku vedoucího k užívání návykových látek.
- Pozitivně měnit klima školy s minimem kázeňských problémů ve škole i mimo školu.
- Vytvoření sdílné a přátelské klima školní komunity, tj. budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi všemi členy společenství školy.
- Poskytování celého komplexu opatření, besed, akcí a volnočasových aktivit, jejichž hlavním úkolem je vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, zvládání stresu a k dovednosti řešit své problémy bez pomoci kouření, alkoholu a jiných návykových látek.

1/ Vytvoření zdravého prostředí a vytváření podmínek pro využití volného času dětí

O co usilujeme:

- **Pohoda a zdraví** → vytváření podmínek pro pohodu a zdraví
pohoda = pocit zdraví (pohoda tělesná, duševní, společenská)
- **Potřeby** → uspokojení a respektování každodenních potřeb dítěte, učitele, rodiče
- **Hra** → vytvoření prostoru, času a prostředků pro spontánní hru jako hlavní činnost dítěte
- **Pohyb**
 - zajistit dostatek volného pohybu
 - optimální denní režim
 - zajistit vhodné prostředí
- **Výživa**
 - zdravá a pestrá
 - odpovídající současnému poznání o tom, jak nám výživa prospívá
- **Duševní pohoda**
 - respektování a podpora duševního vývoje dítěte
 - povzbuzování sebedůvěry dítěte
 - chránit dítě před stavy, které ho stresují
 - navozování pozitivních emočních a citových vztahů
 - vyhledávání přirozených příležitostí ke cvičení odolnosti
- **Spolupráce** -vytvoření sociálního klimatu na základě důvěry, úcty a spolupráce všech zainteresovaných ve výchovně vzdělávacím procesu
- **Pravidla** - dodržování rámcových pravidel uspořádání života a dne

- **Prostředí**
 - estetické
 - vstřícné
 - podnětné
 - hygienicky nezávadné
- **Schopnosti**
 - žáků a učitelů orientovat se v klíčových oblastech zdravého životního stylu
 - rozvíjení schopností konat správné volby v péči o své zdraví
- **Školní režim**
 - organizace a způsob výuky
 - školní řád
 - třídní pravidla chování
- **Vztahy**
 - kultivace vztahů uvnitř školy
 - rozvíjení sociálních dovedností
- **Podmínky pro využití volného času**
 - nabídka kroužků
 - zajištění vhodných vedoucích těchto kroužků
 - doplňování pomůcek k práci těchto kroužků
 - průběžně ožiovat a doplňovat vybavení školní zahrady

Plán jak toho dosáhneme:

1. Podporovat současné i budoucí zdraví dítěte ve všech jeho složkách
2. Vzdělávání:
 - Samostatné studium pedagogických pracovníků
 - Zajistit dostatečné množství odborné literatury pro učitele
 - Zabezpečení v rámci DVPP vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence a zdravého životního stylu
3. Přizpůsobit uspořádání dne potřebám nových dětí. (1.ročník, MŠ)
4. Vytvořit a) prostor pro spontánní hru
 - b) snadný přístup k hračkám, stavebnicím, výtvarnému materiálu, ostatním pomůckám
 - c) místa k uschování a vystavování dětských výtvorů – výstavy
 - d) vytvořit koutky ke hrám i odpočinku
 - e) doplňování stávajících hraček, stavebnic a materiálů
5. Zlepšovat zdravotní stav dětí – prevence respiračních onemocnění a vad držení těla:
 - a) snižování prašnosti vnitřního prostředí – pravidelné větrání při vyučování, o přestávkách
 - b) otužování vzduchem, dodržování hygienických návyků, teplota v učebnách: 20C, mytí rukou, odkládání nadbytečného oblečení, vhodné oblečení na vycházku
 - c) pravidelný pohyb o přestávkách, velká přestávka - pobyt na školní zahradě
 - d) pravidelný pobyt venku (ŠD, MŠ), dle možností výuka venku (ZŠ)
 - e) kompenzační cvičení – výběr uvolňovacích, posilovacích a protahujících cviků – správné držení těla, relaxační hry, dramatická výchova
 - g) zlepšování materiálního vybavení pro tělesnou výchovu a kroužky, pro školní zahradu
 - h) snížit váhu aktovek žáků – naučit žáky pracovat dle rozvrhu
 - ch) vhodné uspořádání lavic pro výuku, častá výměna různých pracovních míst
 - i) správná skladba rozvrhu

6. Předcházet stresovým situacím dětí i dospělých:
 - a) pozitivní hodnocení – využití pochval
 - b) přiměřenost výchovných opatření, přihlížet k individuálním zvláštnostem dětí
 - c) promyšlená organizace činností, vyučovací hodiny – nezapomínat na humor, každé dítě je v něčem úspěšné
 - d) vzájemná spolupráce – věnovat se psychohygieně vztahů mezi učiteli a vedením školy, vytvořit atmosféru důvěry
 - úkoly vyplývající z plánu práce zadávat po domluvě, ne příkazem
 - naslouchání jeden druhému
 - pracovní porady – otevřeně hovořit o problémech školy
 - spolupráce mezi všemi součástmi školy
7. Respektování pravidel:
 - a) Vnitřní řád školy
 - b) Třídní pravidla chování
8. Zkvalitnit prostředí vnitřní i vnější:
 - a) estetičnost prostředí
 - b) výzdoba tříd, chodeb pracemi dětí
 - c) relaxační koutky v učebnách
9. Využití moderních metod práce ve vyučování, zařazování prvků dramatické výchovy do vyučovacích hodin
10. Vztahy mezi učiteli a dětmi – vzájemná komunikace
 - dialog jako vyučovací metoda
 - učitel dítě přesvědčuje (přesvědčování není manipulace)
 - podporovat přirozenou zvědavost dětí
 - oslovovat děti křestními jmény
 - využívat motivační síly pozitivního hodnocení před kolektivem třídy
 - reagovat vstřícně na otevřenost a důvěru dětí
 - nezaměřovat svým jednáním pozornost třídy na trémisty a děti s problémy
 - nezkoušet za trest
 - přijímat nesprávné odpovědi dětí bez znevažování
 - nechávat dětem dostatek času na rozmyšlení odpovědi
 - respektovat individuální tempo dětí
 - povzbuzovat děti oceněním i dílčích úspěchů a snahy nalézt řešení úkolu
 - zadávat úkoly s různým stupněm obtížnosti a tak umožnit prožít úspěch i slabším dětem
 - s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami pracovat podle individuálního vzdělávacího programu, ve spolupráci s odborníky a rodinou

2. Výchova ke zdravému životnímu stylu a podpora rozvoje osobnosti a sociálního chování žáků

Výchova ke zdravému životnímu stylu prolíná nenásilně v jednotlivých předmětech a v programu školní družiny.

1) V ZŠ je hlavním nositelem výchovy ke zdraví předmět: člověk a jeho svět, hlavními tématy, které jsou rozpracovány v časově tematických plánech jednotlivých ročníků jsou:

- rodina, domov, rozvoj osobnosti
- základy duševní a tělesné hygieny, režim dne
- zdravá výživa

- prevence zneužívání návykových látek
- osobní bezpečí
- prožitkové učení

Prožitkové učení v ZŠ

- 1) Výchovu ke zdraví integrovat do stávajících předmětů
- 2) Rozšíření hodin tělesné výchovy – formou nabídky kroužku
- 3) Využití dětských knih k vytvoření třídní knihovničky – využití při výuce
- 4) Příležitostné akce – slohová cvičení, projekty – celoškolské, výlety, exkurze
- 5) Zapojení všech dětí do akcí školy: soutěže – sportovní, přírodovědné, matematické, výtvarné
- 6) Vystoupení dětí na veřejnosti
- 7) Uspořádat akce pro žáky (besedy, exkurze....), které budou přínosné pro rozvoj jejich osobnosti

Ve ŠD nabízíme takové způsoby výchovy ke zdraví, které jsou pro dítě přirozené – prožitkové učení – dítě samo se učí děláním, experimentováním a vlastním prostředím.

Zdravým způsobem výchovy ve ŠD je:

- nabídka prostředí, kde se všichni cítí pohodově
- přítomnost vzorců prosociálního, etického a zdraví prospěšného chování ostatních lidí
- podpora spontánního prožitkového učení při hře

3. Součinnost se sociálními a odbornými partnery

Spolupráce MŠ a ZŠ:

- Dobrá informovanost o vzájemných požadavcích a nabídkách
- Společné pedagogické rady a pracovní porady
- Zajištění plynulého přechodu dětí z MŠ do 1.ročníku ZŠ
- Sledování dětí s odkladem školní docházky
- Vzájemné hospitace, zastupování, návštěvy dětí ve třídách, společné vyučování
- Společné projekty - vystoupení dětí , výlety, návštěvy divadel...

Spolupráce rodina a škola:

- Spolupráce vzniká prolínáním vlivů z rodiny do školy a opačně
- Je možná jen na základě vzájemné tolerance, partnerství a otevřenosti
- Škola zná a bere v úvahu kvalitu prostředí v němž dítě žije a snaží se svými prostředky nedostatečné vlivy nahrazovat, škodlivé kompenzovat a příznivé podporovat, nabízí rodině podněty, dovednosti, inspiraci
- Uplatňovat otevřenou školu – rodiče mají přístup do hodin
- Pravidelné konzultační hodiny, rodičovské schůzky
- Poradenská služba pro rodiče – oblast vzdělávací, výchovná a preventivní
- Akce pro rodiče – divadla, výstavy....
- Spolupráce na tvorbě individuálního vzdělávacího programu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Spolupráce škola a obec:

- Obec je vtažena do celého projektu jako zřizovatel školy – požadavky na údržbu budovy a další vybavení školy

- Informace o škole v tisku
- Prezentace školy na veřejnosti

Spolupráce škola a PPP:

- Spolupráce s metodikem prevence PPP – v případě potřeby realizace společných preventivních programů
- Screening školní zralosti v MŠ- předcházení školní neúspěšnosti v 1. ročníku.

Škola uvnitř:

- Řízení založeno na participaci a kooperaci
- Učitelé a jejich postoje ke zdraví jsou příkladnými vzorci chování, které děti napodobují, respektují

4. Řešení přestupků

Porušování školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, je klasifikováno jako hrubý přestupek a jsou vyvozeny patřičné sankce. Je sledováno i další rizikové chování - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění jsou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- 1) individuální pohovor se žákem
- 2) jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
- 3) doporučení kontaktu s odborníky
- 4) v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- 5) v případě dealerství oznámení Policii ČR

5.Závěr

Školní minimální preventivní program ve škole je koncipován jako dokument dlouhodobého charakteru, který vždy vychází z analýzy předcházejícího roku.

V Srní 25.8.2026

Mgr.Jan Kotiš